

Nr 187

Av herr Larsson, Sigfrid, och herr Mossberger, i anledning av
*Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till
hushållningssällskapens undervisningsverksamhet m. m.*

I årets statsverksproposition, nionde huvudtiteln, har under punkten Bidrag till hushållningssällskapens undervisningsverksamhet m. m. föreslagits, att de för ifrågakvarande verksamhet gällande bestämmelserna, som äro införda i reglementet och kungörelsen den 30 juni 1949 (nr 451 och 452) angående statsunderstöd resp. statsbidrag till utbildningsverksamhet på lantbrukets område, skola ändras i så måtto, att s. k. traktamentsstipendium till kursdeltagare skall i förekommande fall kunna utgå med 5 kronor om dagen i stället för som nu med 4 kronor om dagen. En sådan ändring är med hänsyn till kostnadsutvecklingen starkt motiverad.

Av samma skäl torde det emellertid vara lika angeläget, att de stipendier för förlorad arbetstid, som i vissa fall kunna erhållas vid deltagande i kurserna, bli något förhöjda. Dessa stipendier, som utgå efter behovsprövning, kunna nu uppgå till högst 11 kronor om dagen, om vederbörande har försörjningsplikt mot familj, och eljest till högst 5 kronor om dagen. Skillnaden mellan en genomsnittlig dagsinkomst och ifrågakvarande stipendiebelopp har efter hand ökat avsevärt och blivit åtskilligt större än vad den avsetts skola vara. Det är framför allt till i kursverksamheten deltagande lantarbetare, som dessa stipendier utgå, och förhållandet har inverkat på deras anslutning till verksamheten. Särskilt gäller detta i de områden, där det vintertid förekommer arbetslöshet bland lantarbetarna. Av många skäl har det ansetts önskvärt, att arbetslösa lantarbetare delta i denna kursverksamhet. Detta försvåras emellertid av att de ersättningar, som erhållas från arbetslöshetskassorna, äro större än de stipendier, som kunna utgå till kursdeltagare. Eftersom dessa under kurstiden ej få bibehålla förstnämnda ersättningar, blir det av ekonomiska skäl som regel omöjligt för en arbetslös lantarbetare att vara med på en kurs. I anslutning härtill må framhållas, att de särskilda bestämmelser rörande utbildningsbidrag åt arbetslösa m. fl., som gälla fr. o. m. den 1 juli 1954, av olika skäl äro föga anpassade och lämpade för lantarbetarna och deras förhållanden.

Det stöter således på mycket stora svårigheter av administrativ art att följa dessa bestämmelser vid utbildning av arbetslösa lantarbetare.

Med hänsyn till anförda omständigheter är det i hög grad befogat, att nämnda stipendiebelopp höjas. Lämpligt synes vara, att de fortsättningsvis i huvudsak överensstämmer med de ersättningar, som erhållas genom arbetslöshetsförsäkringen. Detta skulle innebära, att stipendierna fastställdes till högst 15 kronor om dagen, om vederbörande har försörjningsplikt mot familj, och eljest till högst 10 kronor om dagen.

Enligt de bestämmelser, som reglerar ifrågavarande verksamhet, utgår statsbidrag med tre fjärdedelar av kostnaden för nyssnämnda stipendier. Återstående fjärdedel bestrides av kursanordnaren, d. v. s. hushållningssällskapet. I de fall en kursdeltagare är arbetslös kommer som ovan nämnts arbetslöshetsersättningen att utbytas mot stipendium. Det kan emellertid under sådana omständigheter knappast vara skäligt, att hushållningssällskapet skall svara för en del av stipendiet. På grund härav synas stipendiebestämmelserna böra kompletteras med ett tillägg, innebärande att i sådana fall, där arbetslös lantarbetare hänvisats till kursen av länsarbetsnämnd, skall kostnaden för hela det till denne utgående stipendiet täckas av statsbidrag.

De kostnadsökningar, som uppstå genom ovan föreslagna ändringar, torde ej bli av sådan storleksordning, att någon höjning av anslagsanvisningen erfordras.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta om sådan ändring i bestämmelserna för statsunderstödd utbildningsverksamhet på lantbrukets område,

att *dels* förekommande stipendier för förlorad arbetstid fastställas till högst 15 kronor om dagen, om elev har försörjningsplikt mot familj, och eljest till högst 10 kronor om dagen,

dels ock kostnaderna för nämnda stipendier helt bestridas av statsmedel, i de fall dessa utgå till sådan arbetslös lantarbetare, som av vederbörande länsarbetsnämnd hänvisats som elev till utbildningen.

Stockholm den 26 januari 1955

Sigfrid Larsson

Erik Mossberger
